

KAFKAS ÜNİVERSİTESİ-ARTVİN ORMAN FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN SOSYO-EKONOMİK YAPISINI BELİRLEMeye YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

Hasan AYYILDIZ

KTÜ Orman Fakültesi, Orman Endüstri Mühendisliği Bölümü, 61080 TRABZON

Devlet TOKSOY

KTÜ Orman Fakültesi, Orman Mühendisliği Bölümü, 61080 TRABZON

Özet: 17 Kasım 1857'de İstanbul'da açılan orman okulundan günümüze gelinceye dek 9 Orman Fakülteleri kurulmuştur. Orman Fakültelerinin sayılarının artmasıyla birlikte artan öğrenci sayıları dolayısıyla da her yıl işsiz kalan orman mühendislerinin sayısı artmaktadır. Yeni orman fakültelerinin kurulduğu iller ve öğrencilerin sosyo-ekonomik durumları da orman mühendisi olarak mezun olacak öğrencilerin eğitim durumlarını daha sonra da mesleki yetkinliklerini önemli derecede etkileyebilecektir. Bu amaçla yeni açılan orman fakültelerinden biri olması nedeniyle Artvin Orman Fakültesi'nde 2000-2001 eğitim-öğretim yılında kayıtlı 174 öğrenciden 126'sı ile (% 72.4) yüz yüze anket yöntemi uygulanarak bu fakülte'deki öğrencilerin bazı sosyo-ekonomik özellikleri belirlenmeye çalışılmıştır.

RESEARCH ON DETERMINING SOCIO-ECONOMIC STRUCTURE OF KAFKAS UNIVERSITY- ARTVİN FORESTRY FACULTY STUDENTS'

Abstract: After school of forestry in İstanbul was founded on 17 November 1857, 9 forestry faculties have been founded until today. The number of students in the forestry faculties have been increasing due to newly founded forestry faculties; therefore, the number of unemployed forest engineers are getting increase from day to day. The cities and the socio-economic structure of students also will significantly affect the students education and the quality of forest engineers in the future. For this purpose, in order to determine some socio-economic structure of Artvin Forestry Faculty students, 126 of 174 registered students in 2000-2001 education period in Artvin Forestry Faculty were questioned with face to face questionnaire method.

1. GİRİŞ

Ulusal ormancılık politikası amaçlarına ulaşabilmek için yararlanılan önemli unsurlardan birisi de "yetmiş insan kaynakları" olmaktadır. Bu bakımdan eğitim-öğretim etkinlikleri önemli ormancılık politikası araçları arasında sıralanmalıdır (1).

Ülkemizde ormancılık öğretimi kavramının ortaya çıkışı 19. yüzyılın ikinci yarısında gerçekleşebilmiştir. İlk ormancılık yüksek öğretimi ise Fransız ormancı uzman Louis Tassy yönetiminde 17 Kasım 1857'de İstanbul'da açılan orman okulunda başlamıştır (2). Bu tarihten günümüze gelinceye dek ormancılık yüksek öğretimi sunan 9 fakülte kurulmuş olup bunlardan Kafkas Üniversitesi Artvin Orman Fakültesi, Orman Mühendisliği Bölümü ile 4 Ekim 1993 tarihinde eğitim-öğretime başlamıştır (3).

Orman Fakültelerinin sayılarının artmasıyla birlikte her yıl işsiz kalan orman mühendislerinin sayısı da artmaktadır. Günümüzde iş bulamayan orman mühendisi sayısı 1500 civarındadır ve her yıl bu sayıya yaklaşık 400-500 mühendis eklenmektedir. Orman Fakültelerine Üniversitelerarası Seçme ve Yerleştirme ölçütlerine göre öğrenci alınmaktadır. Ormancılık mesleğini birinci derecede tercih eden öğrenci sayısı % 10'u geçmemektedir (4). Ayrıca nerelerde, nasıl işlendirileceği bilinmeyen orman mühendislerinin yetiştirilmeye çalışıldığı Orman Fakültelerine girebilmek için, artık, ÖSYM sınavlarında ilk % 40-60'ın içinde olmak bile yetebilmektedir (5).

Bugün ormancılık sektörüne bir sistem olarak bakabilen herkesin görebildiği gibi ormancılığımız ve ormancılık yüksek öğretimimiz kendini yenileyememenin sıkıntısını yaşamaktadır. Hem ormancılık uygulamalarında hem de yüksek öğretimde ortaya çıkan bu sıkıntıların kaynağında ormancılığın yanlış anlaşılıyor olması yatmaktadır (6).

Öğrencilerin çoğunun maddi sorunları vardır. Burs ve krediler son derece yetersizdir. Öğrenciler ülke ve dünya sorunlarına yeteri derecede ilgi göstermemekte; umutsuz, geleceğine güven duymayan, kaygılı ve rahatsız konumdadırlar.

Bu araştırma ile, hem yeni açılan Orman Fakültelerinden biri olması münasebetiyle hem de yukarıda bahsedilen sorunları fazlasıyla yaşayan bir fakülte olarak Artvin Orman Fakültesi'nde öğrenim gören öğrencilerin sosyo-ekonomik yapısı, ilgili sorunların temelinde yatan bir faktör olduğu düşüncesiyle, irdelenmeye çalışılmıştır.

2. MATERYAL VE METOT

Araştırma materyali Kafkas Üniversitesi Artvin Orman Fakültesi öğrencileri ve bu öğrencilerin sosyo-ekonomik yapısını ortaya koymayı amaçlayan anket verilerinden oluşmaktadır. Ayrıca konu ile ilgili yapılmış önceki çalışmalardan ve diğer ikincil veri kaynaklarından da yararlanılmıştır. İlgili anket formundaki sorulara geçerli ve uygun cevaplar alınması ve güvenilirliğin artırılması amacıyla bir grup öğrenciye deneme anketi yapılmış ve ankete son şekli verilmiştir. Bu son haliyle anket, Ocak ayının (2001) ilk haftası öğrencilere uygulanmıştır. Araştırmada veri ve bilgilerin toplanması için yüz yüze anket yöntemi kullanılmıştır. Yüz yüze anket yöntemi yüksek bir cevaplama oranı ve cevaplama hızı sağlayan aynı zamanda gözlem de yapmaya imkan veren bir yöntemdir.

2000-2001 eğitim öğretim yılında Kafkas Üniversitesi Artvin Orman Fakültesi'nde kayıtlı öğrenci sayısı 27'si kız ve 147'si erkek olmak üzere 174'tür. Araştırmada tam sayım yöntemi uygulanması benimsenmiş, ancak anket uygulama tarihinde bazı öğrencilerin fakülteye gelmemesi nedeniyle öğrencilerin % 72.4'ü ile anket uygulaması yapılabilmektedir (Tablo 1). Bu oranın yüksek bir cevaplama oranı olduğu kabul edilerek araştırmada 126 öğrenciye ait veriler, tüm öğrencileri temsil edebileceği varsayımıyla değerlendirilmiştir.

Tablo 1. 2000-2001 Öğrenci Durumu ve Anket Uygulanan Öğrenci Sayısı

Öğrenciler	Mevcut Öğrenci		Anket Uygulanan Öğrenci		Anket Uygulama Oranı
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Yüzde
Kız	27	15.5	27	21.4	100.0
Erkek	147	84.5	99	78.6	67.3
Toplam	174	100.0	126	100.0	72.4

Veri ve bilgilerin analize hazırlanması ve analizi için SPSS (7) adlı istatistik paket programdan yararlanılmıştır. Öncelikle ankette yer alan değişkenler, bilgisayar diline çevrilerek analize hazır hale gelecek şekilde kodlanmıştır. Daha sonra kodlanan bu değişkenler, bilgisayara girilerek veri tabanı oluşturulmuştur.

Araştırma yalnızca keşfedici ve bilgi edinmeyi amaçladığından derin analiz ve istatistik tekniklere ihtiyaç duyulmamıştır. Anket formunda yer alan soruların frekans dağılımları ve yüzdeleri hesaplanmıştır.

3. BULGULAR

Araştırmada öğrencilerin, sosyo-ekonomik yapısının bir parçası olan aileleri ve bireysel özellikleri ile sosyo-ekonomik durumları ortaya konmaya çalışılmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin; % 21.4'ü (27) bayan, % 78.6'sı (99) erkek öğrencilerden oluşmaktadır.

Öğrencilerin doğum yerleri köy, ilçe, il kriterlerine göre incelendiğinde, % 39.7'si (50) köy'de, % 25.4'ü (32) ilçe'de ve % 34.9'u da il'de doğmuştur. Coğrafi bölgeler itibarıyla öğrencilerin % 21.4'ü (27) Doğu Anadolu, % 4'ü (5) Güneydoğu Anadolu, %

2.4'ü (3) İç Anadolu, % 44.4'ü (56) Karadeniz, % 12.7'si (16) Marmara, % 9.5'i (12) Ege ve % 5.6'sı (7) da Akdeniz Bölgesi'nde doğmuştur. Cinsiyet açısından incelendiğinde, köyde doğanların % 22'si (11), ilçede doğanların % 21.9'u (7) ve ilde doğanların % 20.5'i (9) bayandır. Doğu Anadolu'da doğanların % 77.8'i (21), Güneydoğu (5) ve İç Anadolu'da doğanların tamamı (3), Karadeniz'de doğanların % 76.8'i (43), Marmara'da doğanların % 75'i (12), Ege'de doğanların % 75'i (9) ve Akdeniz'de doğanların % 85.7'si (6) erkektir (Tablo 2).

Tablo 2. Cinsiyet İtibariyle Öğrencilerin Doğum Yeri ve Bölgesi Dağılımı

<i>Doğum Yeri ve Doğum Bölgesi</i>	<i>Bayan</i>		<i>Erkek</i>		<i>Toplam</i>	
	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>
Köy	11	22	39	78	50	100
İlçe	7	21.9	25	78.1	32	100
İl	9	20.5	35	79.5	44	100
Doğu Anadolu	6	22.2	21	77.8	27	100
Güneydoğu Anadolu	-	-	5	100	5	100
İç Anadolu	-	-	3	100	3	100
Karadeniz	13	23.2	43	76.8	56	100
Marmara	4	25	12	75	16	100
Ege	3	25	9	75	12	100
Akdeniz	1	14.3	6	85.7	7	100
TOPLAM	27	21.4	99	78.6	126	100

Bu veriler paralelinde, öğrencilerin sosyo-ekonomik yapılarının bir göstergesi olacağı düşüncesiyle öğrenci ailelerinin ikamet yerleri ve bu yerlerin bağlı olduğu coğrafi bölgeler de öğrenilmeye çalışılmıştır. Ailelerin % 14.3'ü (18) köy'de, % 32.5'i (41) ilçe-kasabada ve % 53.2'si (67) de şehir merkezinde ikamet etmektedir. Coğrafi bölgeler itibariyle ailelerin % 20.6'sı (26) Doğu Anadolu, % 5.6'sı (7) Güneydoğu Anadolu, % 1.6'sı (2) İç Anadolu, % 42.1'i (53) Karadeniz, % 12.7'si (16) Marmara, % 11.9'u (15) Ege ve % 5.6'sı (7) da Akdeniz Bölgesi'nde ikamet etmektedir. Cinsiyet açısından incelendiğinde, ailesi köyde oturanların tamamı (18), ilçe-kasabada oturanların % 78'i (32) ve ilde oturanların % 73.1'i (49) erkektir. Doğu Anadolu'da oturanların % 19.2'si (5), Güneydoğu Anadolu'da oturanların % 42.9'u (3), İç Anadolu'da oturanların hiçbirisi, Karadeniz'de oturanların % 22.6'sı (12), Marmara'da oturanların % 18.8'i (3), Ege'de oturanların % 20'si (3) ve Akdeniz'de oturanların % 14.3'ü (1) bayandır.

Yukarıdaki mantıkla öğrenci ailelerinin ikamet ettiği evin niteliği incelendiğinde, % 8.7'si (11) köy evinde, % 50.8'i (64) apartman dairesinde, % 7.1'i (9) lojmanda, % 28.6'sı (36) müstakil evde, % 3.2'si (4) dubleks ya da tripleks dairede ve % 1.6'sı (2) da çadır ve prefabrik evlerde ikamet etmektedirler. Oturulan mekanın mülkiyet durumuna göre dağılımına gelince, % 13.5'i (17) kirada, % 77'si (97) ev sahibi, % 7.1'i (9) lojmanda ve % 2.4'ü (3) de kapıcı dairesi, akrabaya ait ya da sahipliği belli olmayan çadır, prefabrik vb. konumundadır.

Yine aynı yaklaşımla ailenin gayrimenkul sahipliği ile ilgili durumu incelenmiş ve % 16.7'sinin (21) gayrimenkul sahipliği olmadığı ve % 83.3'ünün (105) gayrimenkul sahipliği olduğu ortaya çıkmıştır. Gayrimenkul sahibi olan 105 kişinin % 45.2'si (57) daire sahibi, % 23'ü (29) müstakil ev sahibi, % 8.7'si (11) otomobil sahibi, % 0.8'i (1) kamyon sahibi, % 3.2'si (4) arsa, arazi sahibi ve % 2.4'ü (3) de dubleks, tripleks sahibi olarak gözükmektedir. Gayrimenkul sahibi olanların % 23.8'i (25) hem daire hem de otomobil sahibi, % 1.9'u (2) hem daire hem de kamyon sahibi, % 1.9'u (2) hem daire hem de küçük iş yeri sahibi, % 7.6'sı (8) hem daire hem de arsa, arazi sahibi konumdadır. Sadece daire sahibi olanlar, % 19 (20) oranındadır. Aynı şekilde hem müstakil ev hem de otomobil sahibi olanların oranı % 10.5 (11), hem müstakil ev hem de küçük iş yeri sahibi olanların

oranı % 0.095 (1), hem müstakil ev hem de arsa, arazi sahibi olanların oranı % 5.7 (6), hem müstakil ev hem de otel, turistik tesis, traktör vs. olanların oranı % 0.095 (1)'tir. Sadece müstakil ev sahibi olanlar % 9.5 (10) oranındadır. Hem otomobil sahibi olup hem de küçük iş yeri sahibi olanların oranı % 2.86 (3), hem otomobil sahibi olup hem de arsa, arazi sahibi olanların oranı ise % 1.9 (2)'dur. Sadece otomobil sahibi olanların oranı % 4.75 (5)'tir. Sadece kamyon, tır vs. sahibi olanların oranı % 0.095 (1)'tir. Sadece arsa, arazi sahibi olanların oranı % 3.8 (4)'dir. Hem dubleks, tripleks sahibi olup hem de otomobil sahibi olanların oranı ise % 2.86 (3)'dir.

Öğrenci ailelerinin ortalama aile genişliği 5 kişi olup, bu değer kız öğrenci ailelerinde 5.15, erkek öğrenci ailelerinde ise 4.97'dir. İki kişilik aileye sahip olanların oranı % 0.8 (1), üç kişilik aileye sahip olanların oranı % 4.8 (6), dört kişilik aileye sahip olanların oranı % 34.1 (43), beş kişilik aileye sahip olanların oranı % 32.5 (41), altı kişilik aileye sahip olanların oranı % 16.7 (21), yedi kişilik aileye sahip olanların oranı % 8.7 (11), 9 kişilik aileye sahip olanların oranı % 1.6 (2) ve on üç kişilik aileye sahip olanların oranı da % 0.8 (1)'dir.

Öğrencilerin sosyo-ekonomik yapılarını dolaylı olarak ortaya koymak amacıyla öğrenci aile bireylerinin çalışma durumları incelenmiş ve şu sonuçlar elde edilmiştir: Annelerin % 91.3'ü (115) çalışmamakta, sadece % 8.7'si (11) çalışmaktadır. Babaların % 25.4'ü (32) çalışmamakta, % 69.8'i (88) çalışmakta, % 0.8'i (1) part-time çalışmakta ve % 4'ü (5) de ölü durumdadır. Tek kardeşi olduğunu beyan edenlerin kardeşlerinin çalışma durumuna gelince, % 54'ü (68) çalışmamakta, % 34.1'i (43) çalışmaktadır. % 11.9'u ise kardeşi olmadığını beyan etmiştir. İki kardeşi olduğunu beyan edenlerin kardeşlerinin çalışma durumuna gelince, % 55.6'sının (30) her iki kardeşi de çalışmamakta, % 20.4'ünün (11) her iki kardeşi de çalışmaktadır. Üç kardeşi olduğunu beyan edenlerin kardeşlerinin çalışma durumuna gelince, % 39.1'inin (9) her iki kardeşi de çalışmamakta, % 13'ünün (3) her iki kardeşi de çalışmaktadır. Dört kardeşi olduğunu beyan edenlerin kardeşlerinin çalışma durumuna gelince, % 30'unun (3) her iki kardeşi de çalışmamakta, % 10'unun (1) her iki kardeşi de çalışmaktadır.

Öğrenci ailelerinin çalışan bireylerinin (anne, baba ve kardeşler) ortalama aylık gelir düzeyi yaklaşık 218 milyon TL'dir (1-10 Ocak 2001 tarihlerinde doların piyasa değeri ortalama 670.000 TL'dir).

Aile bireylerinin (7 yaşından büyük olan) eğitim durumları incelendiğinde; annelerin % 50.8'inin (64) ilkokul, % 14.3'ünün (18) lise, % 13.5'inin (17) okur-yazar olmadıklarını, babalarının % 30.2'sinin (38) ilkokul, % 25.4'ünün (32) lise ve % 23.8'inin de (30) üniversite mezunu olduklarını ve kardeşlerinin % 39.5'inin lise, % 34'ünün de üniversite mezunu olduklarını beyan etmişlerdir.

Aile bireylerinin meslek durumları ile ilgili sınıflandırma da şu şekilde yapılmıştır: annelerin % 82.5'inin (104) ev hanımı olduklarını, babaların % 27.8'inin (35) memur, % 25.4'ünün (32) emekli ve % 15.1'inin de (19) serbest meslek sahibi olduklarını belirtmişlerdir. Kardeşlerin büyük bir çoğunluğunun da öğrenci ya da işsiz olduklarını beyan etmişlerdir.

Öğrencilerin öğrenim süresince barınma yerleri ile ilgili değerlendirmeleri sonucunda, % 13.5'i (17) ailesi ile birlikte, % 6.3'ü (8) akrabasının yanında, % 37.3'ü (47) yurttan, % 33.3'ü (42) kirada, % 2.4'ü (3) misafirhanede ve % 7.1'i (9) özel yurttan kaldıklarını belirtmişlerdir. Yurttan kalan 56 kişinin (% 44.4) % 11.1'i (14) ideal bir yer olduğu için, % 21.4'ü (27) ev kiralama yüksekliği nedeniyle, % 4'ü (5) kiralık ev bulmanın zorluğu nedeniyle, % 4.8'i (6) ulaşım kolaylığı nedeniyle ve % 3.2'si (4) de diğer bazı nedenlerle (aile isteği, güvenli olması, maddi yetersizlik, şehre yabancı olmak, yurt çıkmadığı için, ders çalışma imkanı olması, alternatif olmayışı vs..) bu tercihte bulduklarını beyan etmişlerdir. Yine yurttan kalanların % 11.1'i (14) yurttaki şartlardan

memnun, % 13.5'i (17) memnun değil ve % 19.8'i de (25) ne memnun ne de memnun değildir.

Öğrencilerin öğrenimleri süresince çeşitli ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla ellerine geçen ortalama aylık gelir 100 milyon TL'dir.

Öğrencilerin elde ettikleri bu aylık gelirin kaynakları incelendiğinde, sadece aileyi belirtenlerin oranı % 47.6 (60), hem aile hem de akrabalar % 2.4 (3), hem aile hem de kredi % 16.7 (21), hem aile hem de burs % 12.7 (16), hem aile hem de şans oyunları % 1.6 (2), sadece burs % 0.8 (1), hem akraba hem de burs % 0.8 (1), hem aile hem de part-time iş % 0.8 (1), aile, akraba, kredi ve burs hepsi bir arada % 0.8 (1), aile, akraba ve kredi bir arada % 0.8 (1), aile, akraba ve burs bir arada % 1.6 (2), akraba, kredi ve burs bir arada % 0.8 (1), aile, kredi ve burs bir arada % 7.8 (10), kredi ve burs bir arada % 1.6 (2), aile, burs ve part-time iş bir arada % 1.6 (2), kredi, burs ve part-time iş bir arada % 0.8 (1) ve diğer şikkı (kira geliri, futbol, bağ-kur maaşı, memur vs.) % 0.8 (1) oranında belirtilmiştir.

Öğrencilerin elde ettikleri aylık geliri, her faaliyeti bağımsız olarak ele aldığımızda şu kalemlere harcadıkları anlaşılmaktadır: 126 öğrencinin % 96'sı (121) gıdaya harcama yapmaktadır. Gıdaya yapılan harcamaların ortalama tutarı ise 37 milyon TL'dir. Yine 126 öğrencinin % 76.2'si (96) barınma için harcama yapmaktadır. Barınma harcamalarının ortalama tutarı ise 29 milyon TL'dir. Öğrencilerin % 78.6'sı (99) ulaşım, % 31'i (39) giyim, % 59.5'i (75) kitap ve kırtasiye, % 8.7'si (11) sağlık, % 36.5'i (46) sigara ve içki, % 30.2'si (38) sinema, tiyatro ve spor, % 22.2'si (28) diğer (faturalar, kurs ücreti, gazete, at yarışı, şans oyunları, eğlence vs.) faaliyetlere harcama yapmaktadırlar. Bu harcamaların ortalama tutarı sırasıyla ulaşım 13 milyon TL, giyim 15 milyon TL, kitap ve kırtasiye 10 milyon TL, sağlık 11 milyon TL, sigara ve içki 18 milyon TL; sinema, tiyatro ve spor 10 milyon TL ve diğer adı altında belirtilen faaliyetler de 14 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Öğrencilerden kendileri için önemli olan 3 harcama kalemini belirtmeleri istenmiş ve böylece gelirin en fazla hangi faaliyetlerde harcandığı saptanmaya çalışılmıştır. Tablo 3'te öğrencilerin en çok önem verdikleri faaliyetler görülmektedir.

Tablo 3. Harcama Kalemlerinin Öğrencilere Göre Önem Sırası

Önem sırası \ Faaliyetler	Hiç önemlenmemiş	Öğrencilerce en önemli	Öğrencilerce ikinci derecede önemli	Öğrencilerce üçüncü derecede önemli	Toplam
Gıda	9	73	35	9	126
Barınma	31	31	52	12	126
Ulaşım	65	12	9	40	126
Giyim	111	4	7	4	126
Kitap, kırtasiye	91	1	6	28	126
Sağlık	107	1	3	15	126
Sigara, içki	105	2	10	9	126
Sinema, tiyatro, spor	117	1	3	5	126
Diğer	120	1	1	4	126

Tablodaki önem frekansları tekrar işleme tabi tutularak aşağıdaki tablo elde edilmiştir. Bu tabloda en önemli olan 3 harcama kaleminin sıralaması görülmektedir. Bu tablo tablo 3'teki tercihlerin puanlaması sonucu elde edilmiştir. Önemde 1. sıra için 3 puan, 2. sıra için 2 puan, 3. sıra için 1 puan ve hiç önem verilmeyen için 0 puan verilmiştir. Örneğin gıda için bu değer:

$$9*0 + 73*3 + 35*2 + 9*1 = 298'dir.$$

Tablo 4. Harcama Kalemlerinin Öğrenciler Tarafından Ağırlıklı Sıralaması

Faaliyetler	Ağırlık Sayısı	Ağırlıklı Sıralama
Gıda	298	1
Barınma	209	2
Ulaşım	94	3
Giyim	30	6
Kitap, kırtasiye	43	4
Sağlık	24	7
Sigara, içki	35	5
Sinema, tiyatro, spor	14	8
Diğer	9	9

Tablodan da görüleceği gibi öğrencilerin en çok gıdaya, daha sonra barınmaya ve üçüncü olarak da ulaşımına önem verdikleri anlaşılmaktadır.

Öğrencilerin öğrenimleri süresince sahip oldukları varlıklara gelince, % 3.2'si (4) otomobile, % 8.7'si (11) bilgisayara, % 5.6'sı (7) yatırım araçlarına, % 52.4'ü (66) cep telefonuna, % 2.4'ü (3) TV-DVD'ye ve % 27.8'i de (35) hiçbirisine sahip olmadıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin sadece % 24.6'sı söz konusu araçlardan iki tanesine birden sahiptir.

Öğrenciler öğrenimleri süresince öğle ve akşam yemeklerini genellikle % 17.5 (22) oranında lokantada, % 19.8 (25) oranında kantinde, % 25.4 (32) oranında yemekhanede ve % 37.3 (47) oranında da evde yediklerini belirtmişlerdir.

Öğrencilere öğrenimleri süresince ellerine geçen aylık gelirin yeterlilik düzeyi sorulduğunda, % 35.7'si (45) miktarın yeterli olduğunu, % 30.2'si (38) miktarın yetersiz olduğunu ve % 34.1'i (43) de ne yeterli ne de yetersiz olduğunu vurgulamışlardır. Ellerine geçen miktardan memnun olmayan öğrencilerin (81 kişi) ortalama 150 milyon TL tercih ettikleri saptanmıştır.

Öğrencilerden harcama yapısına ışık tutacağı düşüncesiyle alışveriş yaparken dikkat ettikleri hususlardan önemli olan 3 tanesini belirtmeleri istenmiş ve böylece harcama yaparken önem verdikleri unsurlar saptanmaya çalışılmıştır. Aşağıdaki tablo 5'te öğrencilerin en çok önem verdikleri hususlar görülmektedir.

Tablo 5. Harcamalarda Dikkat Edilen Hususların Öğrencilere Göre Önem Sırası

Önem sırası	Hiç işaretlenmemiş	Öğrencilerce en önemli	Öğrencilerce ikinci derecede önemli	Öğrencilerce üçüncü derecede önemli	Toplam
Hususlar					
Kalite	24	46	34	22	126
Uygun Fiyat	11	45	46	24	126
Markalı olması	112	1	4	9	126
Modaya uygunluk	110	3	5	8	126
İşlevsel olması	81	6	13	26	126
Zorunluluk düzeyi	68	24	16	18	126
Müşteri tatmini	108	1	4	13	126
Satış sonrası hizmet	119	0	3	4	126
Diğer	123	0	1	2	126

Tablodaki önem frekansları tekrar işleme tabi tutularak aşağıdaki tablo elde edilmiştir. Bu tabloda en önemli olan 3 hususun sıralaması görülmektedir. Bu tablo tablo 5'teki tercihlerin puanlaması sonucu elde edilmiştir. Önemde 1. sıra için 3 puan, 2. sıra için

2 puan, 3. sıra için 1 puan ve hiç önem verilmeyen için 0 puan verilmiştir. Örneğin kalite için bu değer: $24*0 + 46*3 + 34*2 + 22*1 = 228$ 'dir.

Tablo 6. Harcamalarda Dikkat Edilen Hususların Öğrenciler Tarafından Ağırlıklı Sıralaması

Hususlar	Ağırlık Sayısı	Ağırlıklı Sıralama
Kalite	228	2
Uygun fiyat	251	1
Markalı olması	20	7
Modaya uygunluk	27	5
İşlevsel olması	70	4
Zorunluluk düzeyi	122	3
Müşteri tatmini	24	6
Satış sonrası hizmet	10	8
Diğer	4	9

Tablodan da görüleceği gibi öğrencilerin en çok uygun fiyata, daha sonra kaliteye ve üçüncü olarak da zorunlu olup olmadığına önem verdikleri anlaşılmaktadır.

Öğrencilerin % 94.4'ünün (119) boş vakitleri olduğunu, % 5.6'sı da (7) boş vakitlerinin olmadığını belirtmişlerdir. Boş vakti olan öğrencilerin % 37.3'ü (47) boş vaktini evde, % 23'ü (29) yurttta, % 11.1'i (14) cafe ya da kahvehanelerde geçirmektedir. Boş vaktini kütüphanede geçirenlerin oranı sadece % 6.3 (8)'tür. Öğrencilerin % 6.3'ü (8) şehir merkezinde, % 4.8'i de (6) spor alanlarında boş vakitlerini geçirmektedirler. Boş vakitlerini geçirdikleri alanlarda yapılan faaliyetlere gelince, % 22.2'si (28) TV, radyo vs. dinlemekte, % 18.3'ü (23) kitap, dergi vs. okumakta, % 13.5'i (17) ders çalışmakta, % 7.9'u (10) uyuyup dinlenmekte, yine aynı orandakiler oyun, şans oyunları oynamakta, % 6.3'ü (8) bilgisayar, internette sörf yapmakta ve % 4.8'i de (6) sinema ve tiyatroya gitmektedir.

4. SONUÇ

Araştırma kapsamındaki öğrencilerin % 21.4'ü bayan, % 78.6'sı ise erkektir.

Öğrencilerin % 39.7'si köyde, % 25.4'ü ilçede ve % 34.9'u da ilde doğmuştur.

Öğrenci ailelerinin % 53.2'si şehir merkezinde ikamet etmektedir. Öğrenciler, % 42.1 oranında Karadeniz Bölgesi'nden, % 20.6 oranında da Doğu Anadolu Bölgesi'nden gelmektedir.

Ortalama aile büyüklüğü 5 kişi olup bu değer kız öğrenci ailelerinde 5.15, erkek öğrenci ailelerinde ise 4.97'dir.

Öğrenci ailelerinin çalışan bireylerinin ortalama aylık gelir düzeyi yaklaşık 218 milyon TL'dir.

Öğrenciler öğrenimleri süresince % 37.3 oranında yurttta, % 33.3 oranında kirada oturmaktadırlar.

Öğrencilerin öğrenimleri süresince çeşitli ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla ellerine geçen ortalama aylık tutar 100 milyon TL'dir. Bu gelir % 47.6 oranında aileden gelmektedir. Öğrencilerin % 64.3'üne aylık gelirlerinin yetmediğini ve bu tutarın ortalama 150 milyon TL olması gerektiği vurgulanmıştır.

Öğrencilerin % 96'sı gıdaya harcama yapmaktadır. Bu harcamaların ortalama tutarı ise 37 milyon TL'dir. Bunu 29 milyon TL ortalama ile barınma harcamaları ve 13 milyon TL ortalama ile ulaşım harcamaları takip etmektedir.

Öğrencilerin % 52.4'ü cep telefonuna sahiptir.

Öğrencilerin satınalma davranışlarında sırasıyla uygun fiyat, kalite ve zorunluluk düzeyi ön plana çıkmaktadır.

Son olarak öğrenciler, boş vakitlerini daha çok evde, yurttta ve cafe ya da kahvehanelerde geçirmektedirler.

KAYNAKLAR

1. Gümüş, C., Ormancılık Politikası, KTÜ Orman Fakültesi Ders Notları, Yayın No: 62, Trabzon, 2000.

2. Eryılmaz, A.Y., Karadeniz Teknik Üniversitesi Orman Fakültesi'nin Kuruluşu ve Eğitim-Öğretim Etkinliklerinin Tarihsel Gelişimi, KTÜ, Orman Fakültesi Yayın No: 20, Trabzon, 1993.

3. Anonim, 1999-2000 Eğitim-Öğretim Yılı: Genel Bilgiler, Kafkas Üniversitesi, Artvin Orman Fakültesi Raporu, Artvin, 2000.

4. Sarıbaş, M., Çağdaş Ormancılık Eğitimi, 1. Ulusal Ormancılık Kongresi, 2001, Ankara.

5. Çağlar, Y., Meşeler Artık Gövermeli, Ankara,1999.

6. Geray, U., Ormancılığın Çağdaş Çerçevesi, İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt 39, Sayı 4, 1989.

7. SPSS, Statistical Package For Social Sciences, Release 7.0, 1995.